

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global / 1
Titulació	Grau d'Infermeria (Pla 2016) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Berta Artigas Lelong <i>Responsable</i> berta.artigas@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Miguel Bennasar Veny <i>Responsable</i> miquel.bennasar@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Laura Capitán Moyano						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Mireia Guillén Solà mireia.guillen@uib.eu						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Adelyne Maria Mendes Pereira adelyne.mendes@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Sonia Navas Recio sonia.navas@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

En el món actual, la cura i el benestar de les persones implica una formació infermera que contempli el desenvolupament de competències i valors com són la responsabilitat, el respecte, la solidaritat i la inclusió, si es pretén afavorir una vida amb dignitat per a totes les persones. Per la qual cosa amb aquesta matèria es pretén que l'alumnat adquireixi una manera de mirar i atendre la salut de forma positiva, com un bé públic mundial, com un tema de justícia social i com un dret universal per millorar la salut de tota la població.

Això implica grans desafiaments de competències cognitives, actitudinals i d'habilitats pràctiques per responsabilitzar-nos per la cura de salut de l'altre, a través d'una mirada inclusiva i humanista així com el compromís i participació de la ciutadania. Competències essencials per contribuir a la presa de consciència sobre la coresponsabilitat del conjunt de la ciutadania mundial en un procés de desenvolupament humà i sostenibilitat.

L'assignatura estarà impartida pel següent professorat:

- * Dra. Berta Artigas Lelong. (Titular de l'assignatura i responsable GD). <http://www.uib.cat/personal/ABDIONjU/>
- * Mireia Guillem Solà
- * Sònia Navas Recio

Guia docent

Requisits

Recomanables

Es recomana haver cursat l'assignatura de determinants socials de la salut, de 1er Curs.

Competències

Específiques

- * CE1. Capacitat d'aplicar els principis teòrics i metodològics de la infermeria adquirits a la pràctica professional, atenent a criteris de qualitat en qualsevol etapa del cicle vital i tenint en compte la diversitat i multiculturalitat. CE5. Capacitat per a educar, guiar, facilitar i recolzar als pacients, cuidadors i famílies per a fomentar el seu benestar, confort, seguretat i independència i promoure el dret de participació, informació, responsabilitat i presa de decisions de les persones ateses, en el seu procés de salut-malaltia. CE8. Capacitat per treballar de manera cooperativa amb els propis companys i en equips interdisciplinars en els diferents àmbits d'atenció. CE9. Capacitat per seguir els principis ètics i deontològics, així com les responsabilitats legals en la realització de la professió.

Genèriques

- * CG1. Capacitat d'anàlisi i síntesi. CG7. Capacitat per identificar problemes i prendre decisions basades en els resultats de recerca per resoldre'ls de manera autònoma. CG10. Raonament crític. CG11. Compromís ètic.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura d' Infermeria, Atenció Primària i Salut Global es una matèria obligatòria que se imparteix a 3 Curs del Grau d'Infermeria. Aquesta assignatura, contempla les cures infermeres dirigides a la família comunitat, però des de una perspectiva de salut global.

L'alumnat després de cursar l'assignatura serà capaç de:

Comprendre la APS com l'estratègia que permet el desenvolupament del dret a la salut tant a nivell local com a global; Explicar el concepte i les dimensions de la salut global; Explicar els conceptes de benestar, qualitat de vida i pobresa des del marc del desenvolupament humà; Identificar els factors que comporten a la desigualtat i iniquitat en el marc de la salut global; Analitzar i comprendre els diferents factors i conseqüències que comporta per a la salut la mobilitat humana i els fluxos migratoris; Comprendre la importància de la cultura per tal de donar unes cures competents, eficaces i individualitzades; Comprendre i aplicar cures infermeres atenent a la diversitat en l'àmbit de la APS; Identificar els diferents moviments socials emancipadors i estratègies de participació de la ciutadania en l'àmbit de la salut tant a nivell local com a global; Identificar

Guia docent

programes i aprendre a realitzar intervencions professionals que permetin disminuir les desigualtats en salut en l'àmbit de la APS.

Continguts temàtics

MÒDUL 1.-. LA SALUT GLOBAL I EL DESENVOLUPAMENT HUMÀ SOSTENIBLE

1.1. La salut global:

1.1.1. Concepte i característiques

1.1.2. L'atenció primària como estratègia de salut global

1.1.3. De la salut pública internacional a la salut global

1.1.4. La interrelació local-global en l'àmbit de la salut

1.2. El procés desenvolupament humà:

1.2.1. Concepte i característiques

1.2.2. Concepte benestar, qualitat vida, dignitat i pobresa des de l'enfoc de capacitats humanes (CA)

1.2.3. Marc d'intervenció: Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

1.2.4. La salut com a dret i la cobertura universal: accessibilitat, equitat i assequibilitat

1.3. Problemes i reptes de la salut en el món:

1.3.1. La situació actual de salut en el món, l'índex de DH i ODS

1.3.2. Principals organismes i organitzacions internacionals

1.3.3. Estratègia d'intervenció internacional: La Cooperació al Desenvolupament en l'àmbit de la salut.

1.4. Mobilitat humana:

1.4.1. Concepte, objecte i característiques

1.4.2. Factors i conseqüències dels fluxos migratoris

MÒDUL 2.-. L'INTERVENCIÓ INFERMERA EN EL MARC DE LA SALUT GLOBAL

2.1. La transculturalitat de les cures:

2.1.1. Cultura i salut. Dimensions socioculturals del procés de salut i malaltia

2.1.2. Diàlegs interculturals en salut

2.1.3. La competència cultural en les cures infermeres

2.2. La família com a unitat d'atenció:

2.2.1. La família com a sistema de suport de salut i social

2.2.2. Estructures familiars: diferents organitzacions familiars i cicle vital

2.2.3. Intervenció en el sistema familiar: coordinació sociosanitària, gestores de casos, intervenció amb famílies multiculturals

2.3. L'atenció a grups vulnerables (persones en situació d'exclusió, prostitució, pobresa, etc. famílies desestructurades):

2.3.1. Identificació i característiques dels grups

2.3.2. Programes i instruments d'Intervenció

Guia docent

MÒDUL 3.-. MOVIMENTS SOCIALS EMANCIPADORS

- 3.1 L'empoderament i participació de la ciutadania
- 3.2. L'educació pel desenvolupament aplicada a la salut
- 3.3. Metodologia i intervenció:
 - 3.3.1. Fases, instruments i actors comunitaris
 - 3.3.2. Diferents projectes de participació ciutadana

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,84 crèdits, 46 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes	Grup gran (G)	Es tracta de sessions d'exposició de continguts de la matèria mitjançant presentació o explicació per part del professorat amb la finalitat de que l'alumnat sigui capaç de comprendre aquells aspectes més rellevants de les unitats temàtiques. Aquestes exposicions es faran amb suport de material audiovisual	30
Seminaris i tallers	Seminari 1 : La Salut en el Món	Grup mitjà (M)	S1: La salut en el món. Es pretén que l'alumnat faci un anàlisi a partir d'una pel·lícula i altra documentació. Percentatge d'avaluació es d'un 2%. De forma prèvia a la realització de cada seminari, es facilitarà als estudiants el material didàctic que ha de treballar-se a l'aula.	4
Seminaris i tallers	Seminari 2: Competències culturals enfront la diversitat cultural: La simulació com a metodologia d'aprenentatge reflexiu.	Grup mitjà (M)	S2: L'alumnat haurà de participar en una activitat de simulació per tal d'identificar actituds, valors i procediments que poden sorgir en el desenvolupament d'una consulta d'infermeria enfront un problema de salut global. Percentatge d'avaluació es d'un 14%. De forma prèvia a la realització de cada seminari, es facilitarà als estudiants el material didàctic que ha de treballar-se a l'aula.	4
Seminaris i tallers	Seminari 3: Disseny d'una intervenció de participació i educació pel desenvolupament en l'àmbit de salut.	Grup mitjà (M)	S3: L'alumnat haurà de dissenyar en petits grups una activitat de participació i/o d'educació pel desenvolupament d'àmbit local orientada a la salut. Percentatge d'avaluació es d'un 14%. De forma prèvia a la realització del seminari, s'informarà als estudiants sobre el material didàctic necessari per realitzar l'activitat.	4
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	Examen dels diferents continguts de l'assignatura: Es realitzaran dos exàmens:	4

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			- Examen 1: Inclou els continguts del mòdul 1 i el tema 2.1 del mòdul 2. El percentatge del examen serà d'un 35%. - Examen 2: Inclou els continguts del temes 2.2 i 2.3 del mòdul 2 i els temes del mòdul 3. El percentatge del examen serà d'un 35%. Es realitzarà un examen tipus test de 5 alternatives. La qualificació mínima per fer mitja d'ambdós exàmens serà de 5 en cada un d'ells. Percentatge de la qualificació final: 70% amb qualificació mínima 5	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,16 crèdits, 104 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi i treball individual per la preparació de les unitats didàctiques	L'alumnat treballarà els diferents continguts de la matèria de forma autònoma, amb ajut de la bibliografia.	104

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Seminari 1 : La Salut en el Món

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	S1: La salut en el món. Es pretén que l'alumnat faci un anàlisi a partir d'una pel·lícula i altra documentació. Percentatge d'avaluació es d'un 2%. De forma prèvia a la realització de cada seminari, es facilitarà als estudiants el material didàctic que ha de treballar-se a l'aula.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà de forma grupal la participació activa, el raonament crític i l'anàlisi de la situació. S'haurà de lliurar un informe final de l'anàlisi realitzat durant el seminari. Percentatge d'avaluació es d'un 2%.

Percentatge de la qualificació final: 2%

Seminari 2: Competències culturals enfront la diversitat cultural: La simulació com a metodologia d'aprenentatge reflexiu.

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	S2: L'alumnat haurà de participar en una activitat de simulació per tal d'identificar actituds, valors i procediments que poden sorgir en el desenvolupament d'una consulta d'infermeria enfront un problema de salut global. Percentatge d'avaluació es d'un 14% De forma prèvia a la realització de cada seminari, es facilitarà als estudiants el material didàctic que ha de treballar-se a l'aula.
Criteris d'avaluació	Criteris d'avaluació L'alumnat haurà de presentar un informe grupal d'una situació simulada. S'avaluarà el raonament crític, l'anàlisi de la situació i la coherència de les propostes mitjançant una escala d'actituds. S'avaluarà la participació activa al seminari. Percentatge de la qualificació final: 14%

Percentatge de la qualificació final: 14%

Seminari 3: Disseny d'una intervenció de participació i educació pel desenvolupament en l'àmbit de salut.

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	S3: L'alumnat haurà de dissenyar en petits grups una activitat de participació i/o d'educació pel desenvolupament d'àmbit local orientada a la salut. Percentatge d'avaluació es d'un 14% De forma prèvia a la realització del seminari, s'informarà als estudiants sobre el material didàctic necessari per realitzar l'activitat.
Criteris d'avaluació	Criteris d'avaluació: L'alumnat haurà de presentar una proposta grupal del disseny del projecte de Participació i Educació pel Desenvolupament local a l'àmbit de la salut. S'avaluarà l'originalitat de la proposta, la justificació i objectius de la proposta, la metodologia i la viabilitat i factibilitat de les activitats plantejades. S'avaluarà la participació activa al seminari. Percentatge de la qualificació final: 14%

Percentatge de la qualificació final: 14%

Guia docent

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Examen dels diferents continguts de l'assignatura: Es realitzaran dos exàmens: - Examen 1: Inclou els continguts del mòdul 1 i el tema 2.1 del mòdul 2. El percentatge del examen serà d'un 35%. - Examen 2: Inclou els continguts dels temes 2.2 i 2.3 del mòdul 2 i els temes del mòdul 3. El percentatge del examen serà d'un 35%. Es realitzarà un examen tipus test de 5 alternatives. La qualificació mínima per fer mitja d'ambdós exàmens serà de 5 en cada un d'ells. Percentatge de la qualificació final: 70% amb qualificació mínima 5
Críteris d'avaluació	Es realitzaran dos exàmens tipus test de 5 alternatives. Examen 1: Inclou els continguts del mòdul 1 i el tema 2.1 del mòdul 2. El percentatge del examen serà d'un 35%. Examen 2: Inclou els continguts dels temes 2.2 i 2.3 del mòdul 2 i els temes del mòdul 3. El percentatge del examen serà d'un 35%. La qualificació mínima per fer mitja d'ambdós exàmens serà de 5 en cada un d'ells. Percentatge de la qualificació final: 70% amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 70% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia complementària

- Álvaro Franco-Giraldo. ATENCIÓN PRIMARIA EN SALUD (A.P.S.): ¿DE REGRESO AL PASADO? 2009. Artigas-Lelong, B; Bennasar Veny, Miguel. La salud en el s. XXI: El reto de los cuidados multiculturales. Index de Enfermería 2009; 18(1):42-46.
- Artigas B, Bennasar M (2007). La mediación intercultural: una necesidad en l'assistència sanitària en la família immigrant. En: La Salud Mental i la Dona. Palma: Societat Científica Mèdica de Balears.
- Beck, Ulrich. La mirada cosmopolita o la guerra es la paz. Paidós, 2005.
- Boni, A; Perez-Foguet, A. Construir la Ciudadanía Global desde la Universidad. Barcelona: Intermón Oxfam, 2006.
- Cañete, R. Salud y desarrollo humano. PNUD. 2007
- Diego Alveiro Restrepo-Ochoa. La salud y la vida buena: aportes del enfoque de las capacidades de Amartya Sen para el razonamiento ético en salud pública. Cad. Saúde Pública, Rio de Janeiro, 29(12):2371-2382, 2013.
- Franco-Giraldo A, Álvarez-Dardet C. Salud pública global: un desafío a los límites de la salud internacional a propósito de la epidemia de influenza humana A. Rev. Panam Salud Publica. 2009;25(6):540-7.
- Malvárez, S. EL RETO DE CUIDAR EN UN MUNDO GLOBALIZADO. Texto Contexto Enferm, Florianópolis, 2007 Jul-Set; 16(3): 520.
- Martin-Zurro, A. ATENCIÓN FAMILIAR Y SALUD COMUNITARIA. Elsevier, 2011.
- Martín-Zurro, A; Cano, JF; Gené, J. Atención Primaria. Elsevier, 2014.
- Martínez Riera, J.R; del Pino Casado, R. Manual práctico de enfermería comunitaria. Elsevier, 2013.
- Nussbaum, M. Sin fines de lucro. Por qué la democracia necesita de las humanidades. 2006. Katz.
- OMS. La salud y los Objetivos de Desarrollo del Milenio. 2000/2005/2015.
- PNUD. Informe sobre Desarrollo Humano 2016. Sostener el Progreso Humano: Reducir vulnerabilidades y construir resiliencia.

Guia docent

Roca, M; Caja, M; Úbeda, I. Enfermería comunitaria: elementos e instrumentos para la práctica profesional de la enfermería comunitaria. Instituto Monsa de Ediciones, 2011.

